

AVSKRIFT.

(Side 16).

113238.

Otte. f. 20.8.08 i Hamburg, tidl. Senator i Hamburg, bopæl Oberstr. 70, ubeslektet og uforbunnen med Aksel Holm, Elling Aarseth brødrene Hagelin, ordfører Sveen og med Roald Dysthe, foreholdt ansvar som vitne og sin rett til å undlate å svare på spørsmål som kan utsette ham selv for straff, forkl. 29.1.46. på Akershus:

Jeg kom til Norge 21.4.40. og ble straks tilknyttet RK, først en stund senere ^{da} fikk vi en fullstendig organisasjon, ble jeg leder for Hauptabteilung Volkswirtschaft.

Siktete Aksel Holm traff jeg første gang sommeren, jeg tror i juli 1940. Han søkte meg da i forretningsanliggender. Det gjaldt fiske og tranforretninger med Tyskland. Den økonomiske forbindelse mellom Norge og Tyskland var den gang avbrudt eller hemmet (in Stocken geraten), og det gjaldt å få forbindelsen igang igjen. Jeg forstod at han også ønsket å vareta sine egne økonomiske anliggender. Jeg husker bl.a. at han talte om sine egne kvoter, og at han beklaget seg over at det var folk som sa om ham at han ikke hadde varettet sine plikter som tysk konsul slik som han skulle og burde. Selv bedyret Holm at meddelelsen om hans negative innstilling som tysk konsul var helt usann. Han hadde tvertimot

ide 17) gjort sin plikt, og jeg husker at han en gang senere, jeg skulle tro ett år eller to år senere, sendte meg en bok skrevet av en tysk Oberleutnant Schmidt: "Die Fallschirmspringer von Dombås". I boken var understreket avsnitt og lagt inn sedler på steder hvor Holms assistanse som tysk konsul til sårede soldater var spesielt fremhevet. Senere talte han med meg om denne boken og framhevet hvordan de tyske soldatene måtte være de som bedst kunne dømme om hans forhold som tysk konsul. Jeg har opbevart boken. Den fantes senest blandt mine bøker i Adv. (dir.) Schønnings villa, Kristine Lunds vei 25, Oslo, men ett eksemplar må jo også være lett å skaffe. Jeg husker ikke hvor boken var trykt, men jeg tror den ble sendt ut gjennom Wehrmachtspropaganda fra Wehrmachtsbefehlshaber Norwegen. Jeg går ut fra at boken også ble solgt i Tyskland, men vet ikke noe spesielt om det.

Da Holm som nevnt kom til meg og talte om de klager som underhånden skulle være utbredt om at han ikke hadde vært loyal som tysk konsul, hadde jeg ikke hørt noesomhelst i den retning fra annet hold.

Senere er det kommet klager til RK over Holm. Disse klager er meg bekjædt av forretningsmessig art. Jeg husker spesielt ett tilfelle hvor han skulle ha levert en dårligere kvalitet saltsild enn den som var kontrahert, og at Roald Dysthe i den anledning prøvde å få istand et forlik. Klager av politisk art eller klager over at Holm skulle ha vært engelsk spion, er ikke kommet meg for øre. Det er i det hele tatt idag første gang jeg hører en slik klage. Jeg vet imidlertid at Holm ikke hadde særlig sympati hos det tyske sikkerhetspoliti og at han spesielt i Norske NS kretser ikke var velset. Jeg hørte ingen spesielle anklager fremført om ham, men der kunne ofte under samtaler høres slike ytringer som: "Er macht ja mit diesem Holm grosse Geschäfte, der ist ja auch nicht so ganz 'bona fide'". Men noe konkret kom der aldri frem under slike samtaler. "Selbst habe ich Holm immer in Schutz genommen, weil ich die übrigen nicht konkreten Sachen die gegen ihn angeführt wurden für belanglos hielt im Vergleich zu seinem Unternehmen und seiner wirtschaftlichen Bedeutung auch für Deutschland."

På spørsmål om å angi hvilke forretninger han hadde og hvilken økonomisk betydning han og hans virksomhet hadde for Tyskland, uttaler jeg: "Holm hatte auch schon vor dem Kriege das grösste und beste Tranexport-Geschäft. Mir lag daran, dass die alten, guten Geschäftsbeziehungen nicht zerstört wurden, und die deutsche Empfänger eine gute Tranqualität zu gewährr leisten. Lebertran war für die Deutschen Kinder ein gutes Stärkungsmittel. Es wurde daher Wert darauf gelegt die mit der norwegischen Regierung vereinbarten Quote in aller besten Qualität zu erhalten".

Detaljer er det meg umulig å angi. Vi hadde en spesiell avdeling som arbeidet med fiskerisakene men de som var ved denne avdelingen, spesielt Vogt og Hodt, er nå vekk. Jeg husker noe om at Holm i 1940 søkte samtykke til å eksportere tran til USA.

Han gjør jo store forretninger med denne Holm, han er heller ikke så ganske bona fide. Men noe konkret kom der aldri frem under slike samtaler. Selv når jeg bestandig tatt Holm i forsvar fordi de andre ikke konkrete saker som ble benyttet mot ham etter min mening var bagatellmessig i forhold til hans kontrakter og hans forretningmessige betydning også for Tyskland. På spørsmål om å angi hvilke forretninger han hadde og hvilken økonomisk betydning han og hans virksomhet hadde for Tyskland, uttaler jeg: Holm hadde jo også før krigen den største og beste traneksportforretning. For meg var det av betydning at de gamle gode forretningsforbindelser ikke ble ødelagt og at de tyske kjøttakere fikk en god transkvalitet. Levértran var et godt styrkemiddel for de tyske barn. Det ble derfor satt pris på å få den med den norske regjering gitte kvote av aller beste kvalitet.

På forespørsel om siktede Aksel Holm noen sinne var i faresonen i forhold til de tyske myndigheter, erklærer jeg:

"Ernstlich bedroht war er nie. Mit ernstlich bedroht verstandene ich dass ich mich durchaus vorstellen kann dass Holm auf Grund von wirtschaftlichen Differenzen z.B. Mängelrügen auf wirtschaftlichen Schwierigkeiten rechnen durfte. Einsperrung und sowas kam deutscher Seite Holm gegenüber nie in Frage. Davon habe ich bis heute kein Wort gehört."

Hva Roald Dysthe angår var det mitt inntrykk at "er sehr positiv zu Holm ~~wax~~ stand. Bei mir hatte Holm durch Roald Dysthe keine Unterstützung nötig. Persönlich unterhielt ich mich lieber mit Holm oder jedem anderen betreffender selbst als durch irgendeiner Zwischenträger wie z.B. Roald Dysthe. Holm muss ich aber sagen gehört zu der Leute der einem auf die Dauer auf die Nerven fallen. Er fühlte sich auch dann bedroht wenn von einer Bedrohung keine Rede sein konnte. Er sah, wie wir sagen, "weisse Mäuse", Gespenster. Er macht eine Fliege zu einem Elefanten. Bei solche Gelegenheiten hat Roald Dysthe für Holm interveniert."

Jeg husker at vi i RK gjennom Roald Dysthe fikk oss en sak forelagt fra Ålesund som vedkom blandt andre Elling Aarseth som jeg forstod hadde en eller annen forbindelse med en

Hagelin i Ålesund som var bror av minister Hagelin. Denne sak gjaldt ett eller annet uhederlig eller korrupt ~~forhold~~ forhold som Elling Aarseth skulle ha begått. Jeg husker at saken stod i forbindelse med ett eller annet skib, og at det foresvever meg at det var tale om en assurancesum. Holm var sterkt opprørt over saken, han slo på denne sak så å si ved enhver anledning gjennom lengere tid. Jeg kan ikke nærmere tidfeste når dette var enn at det må ha vært etter 25.9.40, for fra da av gav vi på tysk side avkald på å befatte oss med denslags indre norske anliggender, og jeg husker at jeg hele tiden tok det standpunkt til denne saken at den bare vedkom norske myndigheter. Men allikevel kom der stadig forestillinger til oss både fra Holm og Dysthe om at vi måtte ta oss av saken, så det tilslutt lå en hel bunke dokumenter hos oss. Jeg tror at Dysthe også bragte saken frem for det tyske sikkerhetspolitiet. Der var forøvrig samtidig klage også over en skattesak som minister Hagelin skulle ha blandet seg i. For meg står det som denne skattesak...

Alvorlig truet var han aldri. Med alvorlig truet mener jeg at Holm p.g.a. forretningsmessige overensstemmelser f.eks. så kann jeg godt forstå at man måtte regne med forretningsmessige vanskeligheter. Arrestasjon eller lign. var aldri på tale fra tysk side, det har jeg til idag aldri hørt et ord om. Hva Roald Dystne angår var det mitt inntrykk at han stod svært positivt til Holm. Hos meg hadde Holm ikke bruk for noe understøttelse gjennom Dystne. Selv underholat jeg meg heller med Holm eller hvilken som helst annen forretningsmann enn med en mellommann som f.eks. Dystne. Ang. Holm så jeg at han er av de mennesker som i lengden går en på nervene. Han følte seg også truet selv om det ikke var den ringeste antydning til slikt. Han så som vi sier "syner", spøkelses. Han gjorde en flue til en elefant. Ved slike anledninger interвенerte Dystne for Holm.

Forts. Otte forklaring 29.1.46. (Side 18)

Blad 4.

Jeg kan ikke huske at Aarseths navn var nevnt i forbindelse med skattesaken.

"Holm ist ein Geschäftsmacher. Ich glaube aber nicht, dass er so unanständig ist dass ihn lediglich sein Geschäftsinteresse trieb zu diesem Schritt gegen Elling Aarseth veranlasst hat, dass aber seine wirtschaftliche Interesse dazu beigetragen haben, das glaube ich. Was Roald Dysthe betrifft glaube ich nicht, dass eigene wirtschaftliche Interesse daran beteiligt waren. Der Roald Dysthe sowie seine Bruder Sv. Dysthe haben vielen Fällen versucht Ungerichtigkeiten aufzuklären und in Not geratende Hilfe zu bringen."

Jeg tror jeg talte også med folk fra det tyske sikkerhetspoliti om Elling Aarseths sak, og at saken ble forelagt for sikkerhetspolitiet antakelig av eller gjennom Roald Dystne. Jeg antar at initiativet utgikk fra Holm, og at saken så gjennom Dystne ble sendt til sikkerhetspolitiet.

På spørsmål om hvorledes jeg anskuet at man fra norsk side la en slik sak fram for det tyske sikkerhetspolitiet uttaler jeg at jeg ikke kan se noe uriktig i det, forutsatt at motivene for det var nederlige. Jeg sikter hermed til å forelegge saken for RK og gå til sikkerhetspolitiet. var i alle tilfelle uriktig, for så de hadde ikke noe med en slik sak å gjøre, og det måtte smake av trussel at saken kom dit. Hvis det virkelig gjalt en kriminell sak, hvad jeg aldrig kom til klarnet over, så måtte det norske kriminalpoliti være rette vedkommende. Jeg tilhørte NSDAP. Jeg hadde imidlertid bare med økonomiske spørsmål å gjøre i Norge. Politikk har jeg aldrig drøftet nverken med Holm eller Dystne.

Opplest og vedtatt

Rett avskrift bekreftes:

Holm er et typisk forretningsmenneskje, men jeg tror ikke at ~~skann~~ han er så uanstendig at dene hans forretningsinteresse har drevet ham til dette skritt mot Elling Kærseth, men at ~~xxxx~~ dette har vært medvirkende årsak, tror jeg . Hva Roald Dystne angår tror jeg ikke at egen forretningsinteresse har foranlediget det. Roald Dystne og likedan også hans bror Sv.Dystne har ved flerre tilfeller forsøkt å opklare uriktigheter og å bringe hjelp til de som er kommet i vanskeligheter.